

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

12.1.2024
luvn.fi

Tulevaisuuden sote-keskus - hankkeen oma-arvioinnin tiivistelmä

Sisällys

1	Yleistä	1
2	Parannamme palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, saavutettavuutta ja jatkuvuutta	1
3	Siirrämme toiminnan painotusta raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön	2
4	Parannamme palvelujen laatua ja vaikuttavuutta	3
5	Varmistamme palvelujen monialaisuuden ja yhteentoimivuuden.....	3
6	Hillitsemme kustannusten kasvua.....	4

1 Yleistä

Hanke eteni hyvin loppuun. Useissa projekteissa varatut hankintatarpeet eivät toteutuneet ja tämän takia hankebudjettia on jouduttu päivittämään ja hankkeelle on ohjattu enemmän kehittämiseen osallistuneiden henkilöstökuluja. Toimintamalleja on kuvattu vielä paljon loppuvuodesta ja näitä viedään alkuvuonna Innokylään.

2 Parannamme palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, saavutettavuutta ja jatkuvuutta

Iso työ palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden eteen tehtiin jo hyvinvointialueen valmisteluvaiheessa. Vuonna 2023 kuitenkin hankkeessa toteutettiin esimerkiksi laajaa lasten, nuorten ja perheiden palveluiden yhdenmukaistamisen kehittämiskokonaisuutta, jossa tuotettiin yhtenäistämisehdotukset perhekeskuksen palveluista, lisäksi näiden käsittelyyn osallistettiin henkilöstöä ja asukkaita.

Vuoden aikana monialaisen tiimimallin käyttöönotot ovat edenneet suunnitellusti. Useamman aseman osalta valmennukset päättyvät vuoden loppuun, muutamalla asemalla otettu käyttöön tiimimallin elementtejä. Tiimimallin asiantuntijarooli otettu käyttöön ja toteutettu tiimiterveysasemien lean-koulutus. Käynnistetty myös tiimimalliverkoston toiminta. Terveysasemilla, joissa tiimimalli on otettu käyttöön, on vuoden 2023 aikana parantunut hoidon jatkuvuus (COCI) ja hoidon saatavuus on nopeutunut huomattavasti (T3).

Asiakasohjausta on kehitetty mielenterveys- ja päihdepalveluissa toimintamallia kuvaamalla ja uusia ohjeita jalkauttamalla. Ikääntyneiden palveluissa on otettu käyttöön keskistetty ohjaus ja neuvonta (Seniori-info). Lisäksi puhelinjärjestelmiä ja asiakkaaksi tuloa on kehitetty laajasti monissa palveluissa.

Terapiat etulinjaan -toimintamallin käyttöönotot ja laajentaminen on edennyt tehokkaasti. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa lyhytterapia osajia valmistui lisää vuoden 2023 lopussa. Sisään tulevista asiakkaista

valtaosa tulee terapianavigaattorin täytettyään, nyt yli 70% (itäinen alue). Sosiaali- ja kriisipäivystyksen kognitiivinen lyhytterapiakoulutus on alkanut ja rakentuu osaksi kriisin jälkihoitoa.

Hankkeessa on kehitetty myös ruotsinkielisiä palveluita, viimeisimpänä ikääntyneiden fraasi-apin pilotointi, kielilähettiläsohjelman kehittäminen, käännös- ja kokouslinjausten levittäminen, henkilöstö- ja asukaskyselyiden suunnitellut ja toteuttaminen ja kielikysymysten selvittely palvelualueiden kanssa.

Syksyllä 2023 toteutettiin uusi suun terveydenhuollon ostopalvelun hankintamallin kokeilu. Palvelutuotanto toimi hyvin ja sähköinen ajanvaraus onnistui. Puolikiireisen hammaslääkäripalvelun saatavuus parantui merkittävästi, ennaltaehkäisevän suuhygienistihoidon saatavuus parantunut jonkin verran.

3 Siirrämme toiminnan painotusta raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön

Lasten- nuorten ja perheiden palveluissa toteutettu lasten psykiatrinen jalkautuva tuki varhaiskasvatukseen eteni suunnitellusti, mutta toimintaa ei päätetty jatkaa hankkeen jälkeen.

Nuorisopsykiatri perustason tukena on parantanut perustason kyvykkyyttä hoitaa ja tukea keskivaikeista oireista kärsiviä nuoria ja edistänyt näin toiminnan siirtämistä matalammalle tasolle. Toimintamallia arvioidaan kokeilun jatkopäätösten tueksi.

Voimaperheet-toimintamallin käyttöönotto ja kehittäminen on onnistunut hyvin hankkeen aikana ja se jatkuu RRP-hankkeessa. Voimaperheet tarjoaa vanhemmille tukea ennaltaehkäisevästi käytöshäiriöiden tunnistamisella ja niihin puuttumisella.

Hankkeessa tuotettiin ehdotus siitä, miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella voitaisiin tuottaa ehkäisy- ja seksuaaliterveysneuvonnan palvelut ilman ikärajoja. Tämä kehittämistyö jatkuu yhteistyössä hyvinvointialueen eri palvelualueiden kesken.

4 Parannamme palvelujen laatua ja vaikuttavuutta

Laadun ja vaikuttavuuden kehittyminen on tavoite, jonka todentaminen/arviointi jää pääosin hankekauden jälkeiseen aikaan. Näiden tavoitteiden toteutumiseen liittyy myös valtava määrä asioita, jotka ovat hankkeen rajauksen & vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella. Palvelukuvaukset, yhtenäistetyt palveluihin pääsyn perusteet/kriteerit ja toimintamallien yhtenäistäminen ovat kuitenkin hyvä pohja myös palvelujen laadun kehittämiseen.

Esimerkkeinä kehittämisestä, vuonna 2023 käynnistyi nuorten mtp-palveluiden tavoitetilan selvittäminen, jossa tavoitellaan erityisesti juuri palveluiden vaikuttavuuden parantumista ja riittävyttä. Tämän työn myötä 13-29 -vuotiaiden mtp-palveluiden nykytilaa ja toteuttamisvaihtoehtoja selvitetään muodostamalla moniulotteinen kuvaus palvelujen nykytilasta, luomalla yhteiset tavoitteet nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämiseksi ja luomalla toimenpidesuunnitelma em. yhteisten tavoitteiden toteuttamiseksi.

Ikääntyneiden palveluissa ja suun terveydenhuollossa on kehitetty oppilaitosyhteistyötä ja pyritty parantamaan näin opiskelijoiden osaamista ja valmiutta siirtymään työntekijöiksi palveluihin.

5 Varmistamme palvelujen monialaisuuden ja yhteentoimivuuden

Perhekeskustoimintamallin kehittäminen on edennyt hyvin. Lapset, nuoret ja perheet palvelualueen organisaatorakenteita on kehitetty ja vahvistettu vuoden 2023 aikana ja palveluita yhdenmukaistettu. Osana Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen muuta kehittämistä perhekeskustoimintamallin vakiintumista on tuettu systeemisen työtteen koulutuksilla, yhteensovittavan johtamisen työpajoilla ja ilmiöpohjaisella, perhekeskustehtäviin kytkeytyvällä webinaarisarjalla, joka toteutui syksyn 2023 aikana. Hankkeen aikana luotiin perhekeskuspalvelujen johtamis- ja koordinaatorakenteen malli, jota perhekeskuskoordinaattorit toimeenpaneavat ensi vuoden aikana.

Yhteensovittavan johtamisen koulutuskokonaisuus toteutui syksyn 2023 aikana ja kohdentui laajennetulle perhekeskusjohtoryhmälle

Paljon palveluja tarvitsevat -projektissa onnistuttiin määrittämään yhteinen ppt-toimintamalli ja kuvaamaan yleinen ppt-asiakkaan palvelupolku. Projektin lyhyen ajan ja kehittämisen priorisointien takia kaikkia tavoitteita ei saavutettu ja jatkokehittämisessä tullaan keskittymään rajatumpaan paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden ryhmiin konkreettisten muutosten aikaansaamiseksi. Kehittäminen jatkuu RRP-hankkeessa.

6 Hillitsemme kustannusten kasvua

Kustannusten nousun hillitseminen -tavoitteen toteutumisen arviointia on mahdotonta toteuttaa hankkeen puitteissa. Toimintaympäristö on ollut jatkuvassa muutoksessa ja hyvinvointialueen käynnistämisen muutuskustannukset ovat merkittävät.

Hankkeen aikana toteutettiin joitakin yksittäisiä resurssitehokkuuteen tähtääviä projekteja, esimerkiksi perustason sairaalapalvelujen keskitetty potilasohjaus, jossa seurannassa on erikoissairaanhoidon ns. sakkomaksujen kehitys uuden toimintamallin myötä.